

הקדמה לסוגיית "כי שדית"

ר' ישמעאל אומר : בשלש עשרה מידות התורה נדרשת בהן : בקל וחומר, בגזירה שוה, מבנין אב מכתוב אחד ומבנין אב משני כתובים.

קל וחומר : יש לנו שני מקרים, האחד חמור מתבירו, ובתורה כתוב במקרה הקל דין שהוא חומרא, אנו אומרים שאם הדין החמור ישנו בקל, בודאי שהוא ישנו גם בחמור. [אם חייבים כרת על אחות שהיא רק בת אביו, בודאי שחייב על אחות שהיא גם בת אמו (לולי העובדא ש"אין עונשין מן הדין")]

גזירה שוה : מקובל לתנא או לאמורא מרבו שצמד מילים מסויים נאמר לגזירה שוה. יש לנו שתי פרשיות, בשתייהן יש את המילים האלו וב-1 מהן יש דינים - אנו מעתיקים את הדינים גם לפרשה השניה. **בנין אב מכתוב אחד** ["מה מצינו"] : יש לנו שני מקרים הדומים זה לזה, האחד כתוב בתורה ובו דינים מסויימים, אנו אומרים שכשם שמצינו במקרה הראשון דינים אלו, הסברא נותנת שהם יהיו גם בשני. [יש לנו שני מזיקים, שן ורגל, אם כתוב בתורה שבהמה שמזיקה ברגל היא חייבת, הדין נותן שגם אם הזיקה בשן שזה דומה לרגל בזה שהוא ג"כ מזיק, שגם היא תהיה חייבת (כמובן, לולי ה"לא הרי" של המשנה שא"א ללמוד זה מזה.)]

בנין אב משני כתובים ["מה הצד"] : בתורה כתובים שני מקרים, בעלי מכנה משותף תכונות דומות, שיש להם דין שוה, ואני רוצה ללמוד משני המקרים האלה למקרה שלישי, שלא כתוב, שגם לו יש אותו מכנה משותף, שגם בו יהיה אותו דין. [אש מרגל ושן במשנה (לולי ה"לא הרי")] תהליך הלימוד הוא ממושך עם כמה שלבים :

שלב א' : **לימוד מהראשון** באמצעות קל וחומר או מה מצינו [כמו שרגל הוא מזיק וחייב, כך גם אש שהוא מזיק יהיה חייב].

שלב ב' : **דחיה** ("מה ל... שכן...") [הרי רגל חמורה כי הזיקו מצוי, ואש לא].

שלב ג' : **בא לעזרה** ("יוכיח") [שן חייבת למרות שאין היזקה מצוי, סימן שהיזקו מצוי זה לא הסיבה שרגל חייב].

שלב ד' : **נסיון לימוד מהשני** [כמו ששן הוא מזיק וחייב, כך גם אש שהוא מזיק יהיה חייב].

שלב ה' : **דחיה** ("מה ל... שכן...") [הרי שן חמורה בזה שיש הנאה להיזקה, ואש לא].

שלב ו' : **בא לעזרה** ("יוכיח") [רגל חייב למרות שאין הנאה להיזקה, סימן שיש הנאה להיזקה זה לא הסיבה ששן חייב].

שלב ז': ניטרול הדדי ("וחזר הדין") [שן מוכיח שהסיבה ברגל זה לא רק כי היזקו מצוי, ורגל מוכיחה שהסיבה ששן חייב זה לא רק בגלל שיש הנאה להיזקה].

שלב ח': חיפוש מכנה משותף ("הצד השווה שבהן") [עדיף לומר שיש סיבה משותפת ששניהם חייבים, והרי הם משותפים בזה ששניהם "דרכן להזיק ושמירתן עליך" ומסתבר שבגלל זה שהם חייבים].

שלב ט': לימוד השלישי ("אף אני אביא...") [הרי גם אם דרכה להזיק ושמירתה עליך, ולכן מסתבר שגם היא דומה להם בדינים והיא חייבת כמותם].